

De smaak van bewegen

Sportvisie Veghel 2013-2017

Inhoud

Inleiding.....	2
1. Bevindingen commissie P&S en sportverenigingen	3
2. Visie op sport en bewegen	8
3. Sportstimulering en verenigingsondersteuning.....	11
4. Sportaccommodaties.....	15
5. Sportsubsidies	20
6. Sport als facetbeleid.....	23
Bijlagen.....	26
Samenvatting Sportvisie Veghel 2013-2017.....	26

Inleiding

Gemeente Veghel kent een actief verenigingsleven, diverse sportaccommodaties, topsporters, sportevenementen, maar vooral een hoge sportparticipatie. Door het lidmaatschap bij sportverenigingen kunnen inwoners elkaar ontmoeten, gezonde inspanning leveren, werken aan de gezondheid, maar ook waardering ontvangen voor het verzette vrijwilligerswerk.

Kortweg: sport is veelzijdig en levert een essentiële bijdrage aan het welbevinden van de inwoners.

In de gemeente ontbreken de overkoepelende kaders op het gebied van sport. Hierdoor ontstaat het gevaar voor willekeur in de toekenning van middelen en accommodaties. De laatste decennia is er geen sportbeleid meer vastgesteld in de gemeente Veghel. Om die reden is in de programmabegroting het opstellen van een nieuwe nota sportbeleid opgenomen.

In januari 2012 is in de commissie Publiek en Samenleving de opiniërende nota sport behandeld waarin de commissieleden aan de hand van een aantal vragen en stellingen de kaders van het nieuwe sportbeleid konden bepalen. De opiniërende nota evenals de onderlegger zijn als bijlage 2 toegevoegd aan het dossier.

In deze beleidsnota sport worden de beleidskeuzes gemaakt op de diverse onderdelen. Op basis hiervan kunnen nieuwe verzoeken die binnenkomen bij de gemeente getoetst worden. Tevens zet deze beleidsnota de koers uit voor de komende jaren.

In de onderlegger, die als bijlage 2 is toegevoegd, treft u de beschrijving aan van de sportinfrastructuur zoals deze op dit moment aanwezig is in de gemeente Veghel, en de knelpunten die geconstateerd worden.

Als bijlage treft u een samenvatting aan van de nota.

1. Conclusies commissie Publiek & Samenleving en sportverenigingen

Op 12 januari 2011 heeft de commissie Publiek & Samenleving de opiniërende raadsnota besproken. De raadsnota werd vergezeld van een onderlegger waarin de huidige situatie van de sportinfrastructuur van de gemeente Veghel stond opgenomen. De landelijke en lokale beleidskaders stonden beschreven, evenals de trends en ontwikkelingen op het gebied van sport.

De stellingen en kaders vanuit de commissie Publiek & Samenleving zijn vervolgens besproken met de vertegenwoordigers van alle sportverenigingen uit de gemeente (Sport Collectief Veghel). In dit hoofdstuk treft u de stellingen en keuzes aan, de reactie vanuit de commissie en de zienswijze van de sportverenigingen. In de bijlage (nr. 2) treft u de opiniërende nota aan, de onderlegger, een matrix met reacties vanuit de commissie, verslagen van bijeenkomsten en de input van de sportverenigingen.

In de visie van de gemeente wordt rekening gehouden met onderstaande.

1.1 Stellingen en reactie van de commissieleden

1. De NOC*NSF normen zijn afdoende om tot een juiste capaciteitsbepaling te komen en dienen strikt toegepast te worden.

Bevindingen commissie:

De commissie is van mening dat de normen toegepast moeten worden, maar dat het woord strikt uit de stelling gehaald kan worden.

Bevindingen sportverenigingen:

De verenigingen zijn van mening dat iedereen voldoet aan de norm op dit moment, met uitzondering van Blauw Geel die aangeeft velden tekort te komen.

Objectieve berekening:

In bijlage 4 staat een doorrekening van de NOC*NSF norm voor alle voetbalverenigingen. Uit dit overzicht blijkt een overcapaciteit bij 3 verenigingen.

2. De raad heeft in het collegewerkprogramma opgedragen door harmonisatie te bezuinigen op beheer en onderhoud van sportaccommodaties.

Mogelijke keuzes:

- a. Verenigingen gaan zelf meer onderhoudswerkzaamheden uitvoeren die voorheen tot het taakveld van de gemeente hoorden.
- b. De gemeente blijft de werkzaamheden uitvoeren maar vraagt een hogere financiële bijdrage van de verenigingen (Let wel op het cumulatieve effect: buitensportclubs zijn ook al gekort op de accommodatiesubsidie).
- c. De overcapaciteit (zie NOC*NSF normen) aan velden niet meer onderhouden op kosten van de gemeente of amoveren.
- d. Clusteren/afstoten van sportaccommodaties.
- e. Combinatie van a t/m d

Bevindingen commissie:

De commissieleden kiezen het meest voor optie A en C, waarbij het amoveren niet direct uitgevoerd hoeft te worden. Ook een samenwerking tussen verenigingen en gebruik maken van elkaars accommodatie behoort tot de mogelijkheden.

Bevindingen sportverenigingen:

De buitensportverenigingen geven aan zelf meer onderhoudswerkzaamheden te willen uitvoeren (mogelijk tegen vergoeding).

3. Steeds meer clubs hebben een wens/behoefte aan een kunstgrasveld.

Mogelijke keuzes:

- a. Vraag is of de gemeente elk verzoek om een kunstgrasveld moet bekostigen.
- b. Dat kunstgras enkel wordt aangelegd indien er geen opties voor natuurgras aanwezig zijn en er ook geen reële mogelijkheden aanwezig zijn om uit te wijken naar andere accommodaties in de nabije omgeving.
- c. Verenigingen waarbij een kunstgrasveld gehonoreerd wordt, betalen zelf een substantiële bijdrage in de investeringskosten.
- d. Kunstgrasvelden worden alleen aangelegd indien overgegaan wordt naar privatisering (exploitatie en vervangingskosten zijn nadien voor rekening van de vereniging).
- e. Voor de aanleg van een kunstgrasveld moet een vereniging 2 natuurgrasvelden inleveren.

Bevindingen commissie:

De commissie kiest in meerderheid voor optie B waarbij enkele fracties aangeven dat de verenigingen zelf een substantiële bijdrage moeten leveren of over moeten gaan tot privatisering. In zijn algemeenheid wordt gesteld dat de beschikbare kunstgrasvelden breder ingezet kunnen worden voor de Veghelse verenigingen (samenwerking).

Bevindingen sportverenigingen:

Bij steeds meer sportverenigingen in Nederland is kunstgras op de accommodatie aanwezig. Risico's voor afgelastingen door slechte velden zijn hiermee verholpen. Daarnaast kunnen de trainingen onder iedere weersomstandigheid door blijven gaan. De wens voor kunstgras blijft aanwezig.

4. Bij het al dan niet honoreren van ondersteuningsverzoeken van de verenigingen hanteert de gemeente aan aantal beleidslijnen/criteria.

Mogelijke keuzes:

- a. Breedtesport heeft prioriteit boven de topsport. Topsport wordt niet actief gestimuleerd door de gemeente.
- b. Er wordt geen onderscheid gemaakt in prioriteitsstelling tussen competitiesport en recreatiesport.
- c. Sporten in verenigingsverband (WMO: meedoen) heeft prioriteit boven ongeorganiseerde sportbeoefening.
- d. Alleen nog ondersteunen van Vitale sportverenigingen (verenigingen die activiteiten aanbieden aan inactieve doelgroepen, buiten de eigen tak van sport en laagdrempelige activiteiten aanbiedt).

Bevindingen commissie:

De commissieleden hebben geen duidelijk keuze gemaakt en vinden varianten A, B en C bespreekbaar. Met betrekking tot optie D wordt enerzijds aangegeven dat sportactiviteiten door de verenigingen aangeboden moeten worden en niet door Vivaan en anderzijds dat hierdoor te veel druk komt te liggen bij de sportverenigingen waarop ze niet kunnen worden afgerekend.

Bevindingen sportverenigingen:

De sportverenigingen zien een taak weggelegd voor zichzelf in het kader van leefbaarheid. Daarnaast is ook de bereidheid steeds meer aanwezig om zich in te spannen voor speciale doelgroepen en hiervoor een aanbod te ontwikkelen. Als knelpunten worden wel aangegeven dat niet altijd de specifieke kennis aanwezig is om deze kwetsbare groepen te begeleiden. De verenigingen staan open voor een intensievere samenwerking met andere maatschappelijke organisaties.

5. Zoals beschreven subsidiëren we nu de jeugdleden en accommodaties maar sturen we niet op inhoudelijke onderwerpen, Naar de toekomst willen we subsidiebeleid omvormen naar een meer output gerichte methodiek. Daarnaast is gesteld dat de accommodatietarieven in Veghel laag zijn (na verrekening van de accommodatiesubsidie) en niet kostendekkend.

Mogelijke keuzes:

- a. Subsidies moeten meer geënt zijn op maatschappelijke doelstellingen van de gemeente (WMO: meedoen, betrekken van kwetsbare groepen en JOGG, preventie overgewicht).
- b. Stimuleringsubsidie ontwikkelen voor doorgroei naar kwalificatie: Vitale sportvereniging (zie onderlegger).
- c. Tarieven optrekken naar een meer gemiddeld tarief
- d. Tarieven naar een kostendekkend tarief per accommodatie
- e. Voor commerciële activiteiten een commercieel tarief hanteren.
- f. Enkel voor de kwetsbare groepen gedifferentieerde tariefstelling aanbieden.

Bevindingen commissie:

Een meerderheid van de commissieleden kiest voor optie A en voor het doorvoeren van optie F.

Bevindingen sportverenigingen:

Met de sportverenigingen zijn een tweetal sessies gehouden over nieuwe subsidievormen. De verenigingen ondersteunen de keuze om met de subsidie meer te gaan sturen op de bredere taak die ze gaan vervullen. Verenigingen met vooral jeugdleden zijn wel huiverig voor de consequenties hiervan. Andere verenigingen ervaren het weer als een kans. Uit een aantal schriftelijke reacties (zie bijlage) is op te merken dat vooral subsidies voor een bijdrage aan leefbaarheid, kwetsbare groepen en ledenwerving als belangrijk worden ervaren.

6. Rol van de gemeente: In zijn algemeenheid is de tendens dat de overheid op allerlei gebieden terugtreedt. Tot dusver heeft de gemeente zich op het vlak van sport zowel als regisseur, facilitator, stimulator als uitvoerder van activiteiten opgesteld.

- a. Stimuleren: het initiatief nemen tot impulsen en het beschikbaar stellen van aanjaagsubsidies ter bevordering van meer sporten en bewegen door de inwoners van de gemeente Veghel en van de ontwikkelingen van de sport. Organisaties worden zo uitgedaagd bij te dragen aan de realisatie van de gestelde maatschappelijke doelen.

- b. Regisseren: het bevorderen van de samenwerking en afstemming tussen de diverse organisaties en betrokkenen bij de uitvoering van het sportbeleid. Samenwerking is er met name op gericht om elkaar te helpen en te ondersteunen bij het oplossen van gezamenlijke knelpunten en problemen.
- c. Faciliteren: daar waar nodig structurele ondersteuning bieden voor de sport. Dit kan door middel van subsidies en het realiseren en in stand houden van sportaccommodaties. De gemeente stelt, tot het afgesproken niveau, accommodaties en subsidies beschikbaar.
- d. Uitvoerende: door de gemeente wordt jaarlijks het sportgala georganiseerd, maar ook de sportkennismakingslessen en een bijdrage geleverd aan de organisatie van Veghel op gympies.

Stelling:

Wij willen ons in de toekomst focussen op de regisserende en stimulerende rol. De uitvoerende rol willen we afbouwen en op het vlak van onze faciliterende rol willen we ons beperken tot het minimaal onderhouden van de accommodaties. Er zijn voldoende accommodaties verspreid over de kernen aanwezig. Met betrekking tot ondersteuning willen we ons beperken tot het ondersteuning bij het behalen van gemeentelijke doelstellingen.

Bevindingen commissie:

Een meerderheid van de commissieleden is het eens met de stelling.

Bevindingen sportverenigingen:

Het sportcollectief is de overkoepeling van alle sportverenigingen in de gemeente. Het collectief voelt zich verantwoordelijk voor het uitvoeren van enkele taken die voorheen tot het taakveld van de gemeente behoorden omdat de sportverenigingen hiervan ook direct het meeste belang ervaren. De werkzaamheden zullen wel gedragen moeten worden door alle sportverenigingen om zodoende voldoende vrijwilligers voorhanden te hebben en/of via professionele ondersteuning.

7. Gelet op de financiële situatie en de leidraad heroverweging subsidiebeleid (waarbij voorrang gegeven wordt aan zelfstandig functioneren en bevordering zelfredzaamheid en integratie van kwetsbare groepen) kan de vraag gesteld worden of voor de uitvoering van de nota sportbeleid extra (nieuw) budget moet worden uitgetrokken of dat hier het motto “nieuw voor oud” moet gelden.

Stelling:

Nieuw beleid wordt gefinancierd/ bekostigd uit afbouw van bestaand beleid en of herprioritering binnen het taakveld sport.

Bevindingen commissie:

Een meerderheid van de commissie is het niet eens met deze stelling, waarbij de opmerking is gemaakt dat verenigingen een welzijnstaak krijgen en eerst concrete voorstellen afgewacht dienen te worden.

Bevindingen sportverenigingen:

In de sessies met de sportverenigingen is duidelijk de financiële positie van de gemeente beschreven. Er zijn geen directe opmerkingen of bezwaren gekomen op de uitgangspunten van mogelijke bezuinigingen in algemene zin.

Conclusies:

Op basis van bovenstaande stellingen en opmerkingen kan geconcludeerd worden dat.

1. Sport gezien wordt als een belangrijke schakel voor de leefbaarheid in de kernen.
2. De NOC*NSF normen zijn de leidraad en toetsingskader voor investeringsverzoeken, subsidieberekeningen dan wel onderhoudsniveau van de accommodaties.
3. Met de buitensportverenigingen wordt overleg opgestart om een herverdeling te maken met betrekking tot de onderhoudswerkzaamheden.
4. Er worden in Veghel geen nieuwe kunstgrasvelden aangelegd, mits er een ruimtelijke noodzaak aanwezig is.
5. De breedtesport geniet de voorkeur op de wedstrijdsport. Het betrekken van kwetsbare groepen bij de vereniging levert een bijdrage aan de brede maatschappelijke doelstelling.
6. De subsidiebeleidsregels dienen aangepast te worden aan de nieuwe beleidsuitgangspunten.
7. De gemeente Veghel als organisatie gaat zich richten op regisseren en faciliteren.
8. De huidige beschikbare middelen zijn kaderstellend voor de uitgaven in de toekomst.

2. Visie op sport en bewegen

Op basis van overleg met de commissie en sportverenigingen kan gekomen worden tot de volgende algemene visie:

De gemeente Veghel wil haar inwoners blijven stimuleren om een leven lang te (blijven) sporten/ bewegen door een samenhangend sportaanbod te ontwikkelen, gericht op de verschillende leeftijdsfasen en fysieke mogelijkheden.

In de paragrafen hieronder wordt de visie verder uitgewerkt aan de hand van een aantal thema's.

2.1 Het belang van sport en bewegen

Sport en bewegen zijn in de visie van de gemeente Veghel essentiële onderdelen voor een fysiek en sociale gezonde omgeving. Sport en bewegen kunnen een grote positieve bijdrage leveren aan verschillende maatschappelijke vraagstukken. De kanteling van de WMO, het gezondheidsbeleid (zowel preventief als curatief), jeugdbeleid, transitie jeugdzorg, transitie begeleiding (AWBZ) en transitie wet werken naar vermogen, maar ook het blijven participeren van de kwetsbare groepen als ouderen met mensen met een functiebeperking in de maatschappij.

Sport bevordert de sociale vaardigheden en – attitudes. Na het gezin en de school is sport immers het derde opvoedingsmilieu. Ook voor het tot stand brengen en houden van sociale netwerken heeft sport een belangrijke taak. Niet alleen verbreedert de sport (verschillende culturen) maar sport blijft ook een van de belangrijkste invullingen van de vrije tijd. Niet alleen actieve deelname op prestatieniveau is daarbij belangrijk maar ook alle vrijwilligerstaken, de toeschouwers, en het recreatief beoefenen van sport en of beweegactiviteiten zijn van groot belang.

2.2 De rol van het individu

Een mens krijgt bij zijn geboorte een natuurlijke bewegingsdrang mee, noodzakelijk om zich fysiek te ontwikkelen en vaardigheden te verwerven om een zelfstandige en succesvolle positie in de maatschappij te kunnen innemen.

De condities om te kunnen sporten of bewegen veranderen; elke levensfase kent een mix van mogelijkheden en beperkingen om sport en bewegen te beoefenen.

Zo sport de jongste jeugd voornamelijk in verenigingsverband en krijgt het op school lichamelijke oefening. Op het voortgezet onderwijs raken de leerlingen door de vakleerkracht bewegingsonderwijs verder bekend met verschillende takken van sport en spelen er in deze leeftijdsfase de vragen of zij door gaan of stoppen met sporten in georganiseerd verband en of zij prestatiegericht of voor het sociaal contact willen blijven sporten.

In de volgende fasen gaan werk en gezin een belangrijke rol spelen. Dit is een drukke periode waarin velen werk en zorg combineren. Het wordt ook wel het spitsuur van het leven genoemd. In deze fase is er een terugval in het sporten/bewegen en velen stoppen zelfs. Degene die nog wel blijven sporten/ bewegen doen dit vaker individueel of in informele groepen. Ze maken ook vaak gebruik van de openbare ruimte.

Bij het ouder worden, wordt de sportdeelname ook minder. Na het 65^e levensjaar neemt de deelname sterk af. Weliswaar beschikt men in deze levensfase over meer vrije tijd, maar traditioneel denken over bezigheden die bij hun leeftijd passen en het ervaren van fysieke ongemakken belemmeren een sportieve invulling hiervan. Fietsen, zwemmen en wandelen zijn de meest beoefende sporten. De nieuwe generatie ouderen zal naar verwachting wel langer actief blijven, omdat ze in de eerdere leeftijdsfasen ook intensiever met sport en bewegen in aanraking zijn geweest en steeds meer genoodzaakt worden om zelf netwerken in stand te houden om te kunnen blijven functioneren.

2.3 De rol van sportverenigingen

Voldoende bewegen is een verantwoordelijkheid van de individuele inwoners van onze gemeente. De sportverenigingen vertolken hierin een grote rol: zij vormen als het ware de ruggengraat van de sport. De verenigingscultuur zoals we die in Nederland kennen is uniek in Europa.

De primaire taak van de vereniging ligt met name in het overnemen van de structuur waarbinnen op een laagdrempelige manier sport beoefend kan worden. Verenigingen zijn ingesteld op de interesse van de deelnemers, daarmee hangt de hele vrijwilligersinzet samen. Bij een structuur waarbij zelfwerkzaamheid, groepsloyaliteit, democratische besluitvorming en betrokkenheid voorop staan, wordt ook deskundigheid verwacht op totaal andere terreinen (management, milieu, horeca etc.) dan waar de sportclub op ingericht is.

De sportverenigingen in Veghel functioneren tevens als belangrijke sociale netwerken en dragen daarom bij aan een positief leefklimaat. Zij hebben een grote maatschappelijke betekenis. Steeds vaker worden ze ingezet voor maatschappelijke doeleinden, terwijl ze van oudsher eigenlijk georganiseerd zijn om “slechts” een spelletje te spelen.

De gemeente Veghel ziet sportverenigingen als een belangrijke schakel tussen de gemeente en de samenleving bij het leveren van een bijdrage aan het aanpakken van maatschappelijke problemen.

2.4 De rol van de gemeente in sporten en bewegen

Vanwege het grote intrinsieke en maatschappelijke belang van sporten, zoals beschreven in paragraaf 2.1, vindt de gemeente Veghel het belangrijk haar inwoners en verenigingen te stimuleren, faciliteren en te ondersteunen, zowel in hun intrinsieke sportdoelstelling als in het oppakken van hun maatschappelijke verantwoordelijkheden. De gemeente werkt er aan de keuze om te gaan sporten en/of bewegen zo gemakkelijk mogelijk te maken.

De gemeente ziet de verantwoordelijkheid als drietrapsraket: de inwoners zijn verantwoordelijk voor het daadwerkelijk bewegen en sporten, sportverenigingen verzorgen de sportinfrastructuur en de gemeente heeft een faciliterende, een stimulerende en een regisserende rol. Afhankelijk van de vraag zal de rol en inzet van de gemeente anders zijn.

De faciliterende rol van de gemeente uit zich in het sportaccommodatiebeleid van de gemeente Veghel. De gemeente is verantwoordelijk voor de realisatie en het beheer van sportaccommodaties tot een bepaald niveau. Hiernaast zet de gemeente ook subsidies in. Subsidies zijn enerzijds bedoeld om het sporten bereikbaar te houden en anderzijds te stimuleren bij te dragen aan de gemeentelijke doelstellingen. Zie hoofdstuk 5.

Ten aanzien van het totale beweegbeleid heeft de gemeente een initiërende en stimulerende rol bij het ontwikkelen van (specifieke) programma's. Bij de uitvoering heeft de gemeente een regisserende rol.

2.5 Rol van ongeorganiseerd sporten en bewegen

Er is al jaren een trend waarneembaar dat door de toenemende individualisering ook de sportbeoefening geconfronteerd wordt met een groeiende vraag naar een meer individuele invulling van activiteiten en vrije tijd. Dit resulteert in een groeiende belangstelling voor ongeorganiseerde sport en/ of commerciële sportbeoefening in plaats van de veelal tijdsgebonden sportverenigingen. Wandelen, fietsen, joggen en skeeleren zijn populaire vormen van sport waarbij men zelf de duur en het tijdstip van het sporten kan bepalen. Deze ontwikkeling, die niet alleen op landelijk niveau speelt maar ook in Veghel, leidt tot de wens om te komen tot realisatie van voorzieningen met een gedeelde sportief / recreatieve functie, zoals een voetbal en/of basketbalveldje (trapveldje) en skatevoorzieningen. Vooral dit aanbod voorziet in een grote behoefte onder jongeren. Deze voorzieningen maken het mogelijk dat ongeorganiseerde sport in de directe nabijheid van de woonomgeving kan plaatsvinden (sport in de wijk) en daardoor een steeds voornamere rol speelt in het sportgedrag. Het fietsplan en speelruimteplan zijn hierin bepalend.

Ook veel volwassenen en ouderen kiezen er voor te gaan sporten/bewegen in ongeorganiseerd verband. Dit komt enerzijds voort uit de bovenstaande ontwikkeling, anderzijds omdat het aanbod van de verenigingen niet aansluit bij de wensen en behoeften van deze groep. Deze groep ongeorganiseerde sporters maakt veel gebruik van de openbare wandelruimte (wandel- en fietspaden, trimbanen) maar heeft ook de weg naar de fitnesscentra gevonden ("ontmoeten" speelt daarbij een rol). Naast fietsen en wandelen/ trimmen is ook (recreatief) zwemmen een vorm van bewegen die veel door deze doelgroep wordt gedaan. Met het nieuwe beleid wil de gemeente stimuleren dat de sportverenigingen zich ook op deze groep te richten en hun aanbod af te stemmen op de doelgroep.

Uit oogpunt van gezondheid, vorming en ontplooiing wil de gemeente Veghel het mogelijk maken én bevorderen dat alle inwoners aan enige vorm van sport en/of bewegen kunnen doen.

3. Sportstimulering en verenigingsondersteuning

Beweegstimulering en verenigingsondersteuning hangen sterk met elkaar samen. Sport stimuleert de maatschappelijke participatie.

Verenigingsondersteuning is erop gericht om sportverenigingen te ondersteunen op onder andere het gebied van professionalisering, maatschappelijke betrokkenheid en vrijwilligersbeleid, met als doel vitale, goed georganiseerde en maatschappelijk betrokken sportverenigingen te krijgen. Die maatschappelijke rol zal er onder andere uit bestaan dat de verenigingen een aanbod hebben voor kwetsbare groepen. Werving van deze kwetsbare groepen wordt gezien als beweegstimulering. Vandaar dat deze onderwerpen samen in een hoofdstuk staan genoemd als twee kanten van dezelfde medaille.

3.1 Sportstimulering

Sport in relatie tot gezondheid & zorg (w.o. JOGG)

Via het stimuleren van verantwoorde sportbeoefening kan een gezonde leefstijl worden bevorderd en bewegingsarmoede worden tegengegaan. Sport en bewegen kunnen een bijdrage leveren aan het verminderen van specifieke gezondheidsaandoeningen, zowel preventief als curatief. Dat betekent dat meer mensen door sportbeoefening van hun specifieke aandoening zijn afgeholpen of dat mensen uit risicogroepen door het volgen van een sportprogramma verminderd te maken krijgen met gezondheidsaandoeningen. De aandoeningen waarop in dit verband wordt ingegaan zijn overgewicht/obesitas, diabetes en hart- en vaatziekten. Bovendien is voor deze ziekten wetenschappelijk aangetoond dat sport een positief effect heeft op zowel de bestrijding als de voorkoming van deze ziekten.

In het kader van sport en gezondheid wordt de Nederlandse Norm Gezond Bewegen (NNGB) gehanteerd als uitgangspunt. De NNGB gaat uit van een half uur per dag matig intensief bewegen voor volwassenen en een uur voor kinderen. Naast het 'gebruikelijke' sporten/bewegen geldt hier ook het functioneel bewegen (bijvoorbeeld fietsen naar het werk). Naast de NNGB is er ook een FIT-norm die uitgaat van drie keer per week een uur intensief bewegen. Voldoen aan een van deze twee normen heeft een positieve invloed op de gezondheid.

Het beweegbeleid van de gemeente is erop gericht dat zoveel mogelijk mensen voldoen aan (een van) deze twee normen.

Sport en onderwijs

Sport en bewegen is niet alleen leuk om te doen, het levert ook een belangrijke bijdrage aan de motorische, sociale en cognitieve ontwikkeling van jongeren. Jongeren die voldoende sporten en bewegen groeien gezond op en voelen zich ook fit.

Het onderwijs legt het fundament voor een duurzame, gezonde en sportieve leefstijl- en daarmee een sportieve samenleving. Sport kan bovendien bijdragen aan het bereiken van verschillende onderwijsdoelstellingen: de ontwikkeling van verschillende fysieke, mentale en sociale competenties.

Op school zijn alle kinderen en jongeren aanspreekbaar en kan optimaal gebruik worden gemaakt van de mogelijkheden die de school heeft om jongeren te laten bewegen.

Bewegingsonderwijs

De kwaliteit van het bewegingsonderwijs speelt een belangrijke rol bij het toekomstig sportbeleid. Sportverenigingen moeten in staat worden gesteld om een grotere rol te spelen in het bewegingsonderwijs en het naschoolse (sport)aanbod. Enerzijds om hiermee het sportaanbod op scholen te verbreden en om een kwaliteitsslag te kunnen maken op die scholen waar nog geen vakleerkracht aanwezig is, maar ook ter ondersteuning van de vakleerkracht. De sportkennismakingslessen zoals die nu worden georganiseerd, zijn al een eerste stap. Naast de betrokkenheid van de sportverenigingen is een gevarieerd en doorlopend lesaanbod van groot belang om kinderen in aanraking te laten komen met verschillende beweegvormen. De groepsleerkrachten op de basisscholen dienen over een goed lesaanbod te beschikken en kennis om het lesprogramma aan te bieden.

3.2 Verenigingsondersteuning

Verenigingsondersteuning is erop gericht om sportverenigingen te ondersteunen op onder andere het gebied van professionalisering, maatschappelijke betrokkenheid en vrijwilligersbeleid, met als doel vitale, goed georganiseerde en maatschappelijk betrokken sportverenigingen te krijgen. Op termijn zullen de verenigingen in staat moeten zijn de maatschappelijke rol zonder verdere ondersteuning te kunnen vervullen. In samenwerking met de verenigingen zullen hier programma's voor worden ontwikkeld die hieraan bijdragen.

Deze ondersteuning is er altijd op gericht verenigingen dusdanig te versterken dat zij (nog) beter in staat zijn een bijdrage te leveren aan het hoofddoel van het gemeentelijk sportbeleid en daarnaast in staat zijn de beleidsuitgangspunten voor sportstimulering (gedeeltelijk) zelfstandig kunnen uitvoeren.

Ondersteuning zal voornamelijk betrekking hebben op de profilering van de verenigingen, de ondersteuning en begeleiding van de vrijwilligers om kwetsbare groepen te begeleiden en de doorontwikkeling van de vereniging naar een "vitale"vereniging. Hierdoor komt de vereniging midden in de maatschappij te staan en maakt zij onderdeel uit van het sociale netwerk van het grootste deel van onze burgers. De activiteiten van de verenigingen zullen breder zijn dan enkel de eigen tak van sport en inspelen op de veranderende behoefte van (beoogde) leden.

Wat willen we bereiken met sportstimulering en verenigingsondersteuning?

Het beweegbeleid van de gemeente is er op gericht dat zoveel mogelijk mensen voldoen aan (een van) de normen (NNGB en/of Fit-norm). Via de GGD monitor wordt gemonitord of meer burgers gaan voldoen aan deze norm.

De gemeente Veghel zet sport- en beweeginterventies gericht in voor onder meer het terugdringen van overgewicht in het kader van JOGG.

Gezien de grote maatschappelijke meerwaarde van sport en bewegen vindt de gemeente het belangrijk om de sportdeelname/sportparticipatie actief te stimuleren. Samen met het (maatschappelijk) veld worden er gerichte programma's ontwikkeld en uitgevoerd. De gemeente voert hierbij een regiefunctie. De programma's zijn gebaseerd op de onderstaande beleidsuitgangspunten.

1. Sportaanbod en – deelname vergroten van groepen met een achterstand (ouderen, mensen met een functiebeperking, minima)
2. Sportaanbod en – deelname vergroten van groepen waar de uitval groot is (leeftijdsgroep 13-16 en 25-40)
3. Instandhouden sportkennismakingsprogramma voor de jeugd
4. Vergroten schools- en na schools aanbod, sport in de wijk
5. Vergroten samenwerking met sport, onderwijs, jongerenwerk, kinderopvang, mensen met een functiebeperking en ouderenwerk.

Verenigingen in samenwerking met andere maatschappelijk instellingen als MEE, Vivaan, KBO etc. ondersteuning bieden op het gebied van:

1. Organisatie/management van de vereniging
2. Werven, behouden en goed inzetten van vrijwilligers, passend bij de moderne manier van leven
3. Omgaan met / inspelen op (veranderende) wet- en regelgeving
4. Uitbreiding van het sportaanbod naar de doelgroepen zoals bij de visie op sporten en bewegen genoemd

Hoe willen we dat bereiken?

Organisatie van sportkennismakingslessen bij sportaanbieders

Deelname aan de landelijke impuls regeling "buurtsportcoach". De buurtsportcoach zal optreden als intermediair tussen sportverenigingen, onderwijs, welzijnsorganisaties, GGD, bedrijfsleven en individuen uit de kwetsbare groepen.

De buurtsportcoach beschikt over deskundigheid om op projectbasis verenigingen en/of maatschappelijke organisaties te ondersteunen bij het ontwikkelen van aanbod, begeleiding van vrijwilligers en matching tussen klant en aanbieder te realiseren. Als coördinator tussen de partijen kan de samenwerking vorm gegeven worden en activiteiten, lespakketten en/of bijscholingstrajecten aan groepsleerkrachten verder vormgegeven worden.

Ondersteuning van het sportcollectief en de individuele verenigingen door het inzetten van de buurtsportcoach. Hij/zij kan zelf knelpunten oplossen, de afstemming opzoeken met de sportverenigingen gezamenlijk (het sportcollectief, met als uitgangspunt: leren van elkaar) en de landelijk sportorganisaties en sportbonden.

Vanuit beleidsoogpunt en het sportcollectief wordt verwacht dat er voldoende draagvlak is om één of meerdere buurtsportcoaches in te zetten, waarbij de financiering gedeeltelijk gerealiseerd wordt door partners en/of subsidiebronnen. Mocht deze externe financiering niet van de grond komen dan blijkt het draagvlak onvoldoende te zijn bij de partners en wordt gestopt met deze vorm van ondersteuning.

Wat hebben we ervoor nodig?

Onderwerp	Budget	Dekking
Didactisch lesmateriaal voor scholen	€ 6.000,- (eenmalig)	Via subsidieaanvraag sportimpuls
Vitale sportverenigingen met activiteiten	€ 10.000,-	Via omvorming subsidieproces
Bijscholing groepsleerkrachten	€ 108.000,- Op projectbasis voor twee jaar	Via subsidieaanvraag sportimpuls
Inzet sportbuurtcoach	€ 50.000,- op jaarbasis	Via subsidieaanvraag sportimpuls
Doorontwikkeling netwerkorganisatie	nihil	
Aanschaf materialen	15.000,- (eenmalig)	Via subsidieaanvraag

Voor de bijscholing van de groepsleerkrachten en het ontwikkelen van een onderwijsprogramma voor de basisschoolleerlingen wordt een subsidie aangevraagd bij het ministerie van VWS in het eerste kwartaal van 2013. De maximale bijdrage van het ministerie is genormeerd op 150.000,- euro. Mocht deze subsidieaanvraag niet worden gehonoreerd of een lager bedrag zijn dan zal het plan van aanpak aangepast worden of gebruik gemaakt worden van mogelijke alternatieve subsidies bij de provincie.

4. Sportaccommodaties

Sporten en bewegen vindt in veel gevallen plaats in of op sportaccommodaties. In dit hoofdstuk worden de uitgangspunten van de gemeente weergegeven als het gaat om het realiseren van nieuwe sportaccommodaties, beheer en onderhoud en de verhuur van de gemeentelijke sportaccommodaties.

4.1 Visie op sportaccommodaties

De sportvoorzieningen, die in eigendom zijn bij de gemeente, worden via vaste, door de raad vastgestelde, tarieven in gebruik gegeven aan sportverenigingen en andere gebruikers. In het vastgoedbeleid van de gemeente Veghel staat opgenomen dat:

- Voor vastgoedobjecten die structureel verliesgevend zijn of die anderszins niet meer in de vastgoedportefeuille passen, wordt een afweging gemaakt tussen behouden of afstoten. Indien kostendekkende exploitatie niet mogelijk is maar beleidsmatig wel gewest, dan komen de exploitatiekosten ten laste van het betreffende beleidsveld.
- Kostendekkende exploitatie is het uitgangspunt. Voor vastgoedobjecten die structureel verliesgevend zijn zal een afweging worden gemaakt tussen behouden en afstoten.
- Voor bewegingsonderwijs gelden afwijkende regels die hun grondslag vinden in de wettelijke zorgplicht voor onderwijshuisvesting. De gemeentelijke verordening bepaalt dat een gymnastiekaccommodatie binnen een bepaalde straal van school moet liggen. Deze verordening is leidend voor het areaal aan binnensportvoorzieningen.

Rolopvatting gemeente

Zoals eerder aangegeven is “voldoende bewegen” allereerst een verantwoordelijkheid van het individu, uitgedaagd door de sportverenigingen (waarin individuen zich in hebben verenigd) en ten slotte gefaciliteerd door de gemeente. Dit is ook conform de uitgangspunten van de Wmo: eerst zelf doen, dan samen doen en ten slotte samen met ondersteuning van de gemeente doen. Zo ziet de gemeente haar rol ook bij sportaccommodaties. Pas als individuen en verenigingen niet in staat zijn zelf in accommodaties en/of beheer en onderhoud hiervan te voorzien, dan is de gemeente bereid onder voorwaarden te ondersteunen.

Hieruit volgt dat de gemeente geen rol voor zichzelf ziet weggelegd voor commercieel te exploiteren (onderdelen van) sportaccommodaties. Immers, een accommodatie die commercieel te exploiteren is valt onder het “zelf doen” van de individuele inwoner, ondernemer of vereniging. De ondersteunende rol van de gemeente is verder beperkt tot die (onderdelen van) niet commerciële en niet zelfvoorzienende accommodaties die als noodzakelijke basis worden gezien voor het sporten en bewegen. In de visie van de gemeente zijn dat sportvelden en – zalen en zwembad. Het pakket wordt vastgesteld op basis van de NOC*NSF normen. Op dit moment wordt vastgesteld dat aan deze basisvoorziening wordt voldaan.

Voor die takken van sport waar op dit moment nog geen (regionale) voorziening aanwezig is, wordt in overleg met de regio gezocht naar mogelijkheden of de wens realiseerbaar is.

Gebruik gemeentelijke accommodaties

Tot op dit moment heeft de gemeente die rol vaak ingevuld door (delen) van sportaccommodaties te realiseren en die vervolgens te verhuren/ in gebruik te geven. De gemeente bezit daardoor een aantal sportaccommodaties, uiteenlopend van sportvelden tot sporthallen en gymlokalen. In de onderlegger staan de sportaccommodaties uitvoerig beschreven, aangevuld met accommodaties in particulier bezit die ook in stand worden gehouden met een gemeentelijke bijdrage.

In de kadernota vastgoed (vastgesteld in de raad van 4 oktober 2012) is het volgende opgenomen: *Vanuit het oogpunt van efficiënt en verantwoord inzetten van overheidsmiddelen streeft de gemeente bij accommodaties die (mede) door de gemeente worden gerealiseerd, beheerd en onderhouden naar een maximale bezetting. Daarbij kan ook worden gedacht aan gebruik van (buiten)sportaccommodaties door de buurt, scholen, jeugdwerk, andere sportverenigingen en sportinitiatieven, etc. op tijden dat er leegstand is, of leegstand gecreëerd kan worden. Het gaat om maatschappelijk kapitaal dat zo breed mogelijk ingezet kan worden, met een zo hoog mogelijk maatschappelijk rendement. Mocht er leegstand gecreëerd kunnen worden dan kan ook overgegaan worden tot amoveren van de betreffende accommodatie of een deel van die accommodatie.*

4.2 Realiseren van sportaccommodaties

Conform de visie van de gemeente zoals hierboven beschreven zijn sportverenigingen, andere organisaties of individuen die een nieuwe sportaccommodatie willen (of uitbreiding van de bestaande) in eerste instantie zelf verantwoordelijk voor het realiseren van de accommodatie. Ook als een accommodatie commercieel te exploiteren is, speelt de gemeente daar geen faciliterende rol in.

Voorwaarde voor gemeentelijke ondersteuning bij het realiseren van sportaccommodaties is dat volgens objectieve normen wordt aangetoond dat de accommodatie echt nodig is. Dit kan bijvoorbeeld door aan te geven dat met de huidige beschikbare accommodaties de vereniging niet in staat is al haar leden te laten sporten of nieuwe leden toe te laten. De NOC*NSF normen zijn de objectieve norm waarop wordt gebaseerd of extra accommodatie noodzakelijk wordt geacht. Indien de gemeente (mede) een sportaccommodatie realiseert is het uitgangspunt dat deze zoveel mogelijk ingezet kan worden voor onderwijs, maatschappelijke doeleinden, sport en doelcategorieën (ouderen, kwetsbare groepen, jeugd) en geschikt is voor meerdere sporten.

Op de aanvullende ondersteunende rol van de gemeente is één uitzondering: de gemeente is wettelijk verplicht te voorzien in voldoende gymaccommodaties voor zowel de basisschoolleerlingen als de scholen voor voortgezet onderwijs in de gemeente. Dat houdt in dat wanneer onder schooltijd niet voldoende gymruimte beschikbaar is om alle leerlingen van de basisscholen in de gemeente het minimale aantal uren bewegingsonderwijs te kunnen geven de gemeente een aanvullende gymaccommodatie moet realiseren. Bij een afname van het aantal leerlingen/ scholen kan dit ook leiden tot het amoveren van gymnastiekaccommodaties.

De huisvesting van het voortgezet onderwijs is inmiddels volledig doorgedecentraliseerd, waardoor hier geen inhoudelijke bemoeienis meer is voor de gemeente.

Dit leidt tot de volgende beleidsuitgangspunten:

1. Bij het realiseren van nieuwe sportaccommodaties zijn individuen en verenigingen in eerste instantie zelf verantwoordelijk.
2. In het geval van commercieel te exploiteren sportaccommodaties speelt de gemeente geen rol.
3. De gemeente is bereid mee te werken aan het realiseren van sportaccommodaties voor zover dit de basisvoorzieningen betreft en als volgens de NOC*NSF normen wordt aangetoond dat de accommodatie echt nodig is en voldoende financiële middelen beschikbaar zijn.
4. De gemeente heeft de plicht om te voorzien in voldoende gymaccommodaties voor het onderwijs. De daartoe vastgestelde normen zijn een leidraad voor de berekeningen.
5. Gemeentelijke sportaccommodaties worden zoveel mogelijk multifunctioneel gerealiseerd en ingezet en er wordt gericht op een zo hoog mogelijke bezettingsgraad.
6. Gemeentelijke sportaccommodaties worden zo breed mogelijk ingezet.

4.3 Beheer en onderhoud van gemeentelijke sportaccommodaties

De gemeente is verantwoordelijk voor beheer en onderhoud van gemeentelijke binnen- en buitensportaccommodaties. Er is een verschil in het beheer tussen de binnen- en buitensport omdat bij de buitensport sprake is van 1 hoofdhuurder en bij de binnensport volgen verenigingen elkaar snel op. Dit vraagt om een andere onderverdeling in de verantwoordelijkheden van dagelijks onderhoud en beheer, meerjarenonderhoud en vervangingsinvesteringen.

De gemeente voert het beheer en onderhoud zelf uit of besteedt dat uit aan een derde partij. Dit kan ook een sportvereniging zijn. Daarbij stelt de gemeente uiteraard wel kwaliteitseisen.

Bij de buitensport maakt de gemeente onderscheid naar onderdelen van de accommodatie die nodig zijn voor de beoefening van sport (velden, kleed- en wasgelegenheid en trainingsverlichting). Onderhoud en beheer van andere onderdelen van buitensportaccommodaties komen voor rekening van de gebruiker.

Dit leidt tot de volgende beleidsuitgangspunten:

1. De gemeente is verantwoordelijk voor beheer en onderhoud van de sportaccommodaties voor zover het gymzalen in eigendom van de gemeente en tevens beschikbaar voor onderwijsdoeleinden betreft. Daarnaast ook de sportvelden, trainingsverlichting en kleed- en wasruimten bij de buitensport.
2. De gemeente draagt in overleg met de verenigingen het beheer- en onderhoudstaken van buitensportaccommodaties over.

4.4 Verhuur van gemeentelijke sportaccommodaties

Gemeentelijke sportaccommodaties worden verhuurd aan partijen die daar willen sporten en bewegen. Veelal betreft het sportverenigingen en scholen, maar ook particulieren kunnen een gemeentelijke accommodatie huren, bijvoorbeeld voor zaalvoetbal met een vriendengroepje.

Tot op heden worden gemeentelijke accommodaties verhuurd tegen een tarief waarbij de gemiddelde kostprijs als leidraad heeft gediend. In de praktijk kosten de accommodaties echter meer dan de huur opbrengt waardoor er gesproken kan worden van een kunstmatig tarief. Feitelijk houdt dit een indirecte subsidie aan de gebruikers van de sportaccommodaties in.

Op basis van de kadernota vastgoed is het uitgangspunt voor de gemeente dan ook dat de verhuur plaatsvindt tegen een kostendekkend tarief. Dit houdt een flinke stijging in van de tarieven voor de sportaccommodaties in. Wanneer gebruikers beschikken over jeugdleden die aangesloten zijn bij een erkende sportbond kan een vereniging in aanmerking komen voor subsidie. Deze directe koppeling tussen huur en subsidie is niet wenselijk. De gemeente wil immers activiteiten subsidiëren en sturen op output. Over de visie van de gemeente op deze subsidies wordt verwezen naar hoofdstuk 5. Dit komt neer op het volgende beleidsuitgangspunt:

De gemeente gaat uit van kostendekkende huur voor gemeentelijk sportaccommodaties.

Wat willen we bereiken met sportaccommodaties?

- Gemeentelijke accommodaties die zo efficiënt en verantwoord mogelijk worden ingezet ten behoeve van een zo breed mogelijke maatschappelijke taak.
- Beheer en onderhoud van de buitensportaccommodaties wordt zoveel mogelijk door verenigingen zelf vormgegeven.
- Eenduidige regelgeving voor ondersteuning bij realisatie van nieuwe accommodaties
- Kostendekkende huurprijs voor sportaccommodaties.

Hoe gaan we het bereiken?

- Indien mogelijk leegroosteren van binnensportaccommodatie en overgaan tot afstoten
- Overdracht van onderhoudswerkzaamheden bij buitensportaccommodaties
- Leegroosteren van trainings- cq wedstrijd velden conform NOC*NSF norm en overgaan tot afstoten of onderhouden als openbaar groen.
- Huurprijsbepaling voor sportaccommodaties

Wat hebben we nodig?

1. Overcapaciteit enkel nog onderhouden als overig gras en niet meer als sportveld.
2. Overstappen op een nieuw onderhoudscontract waarbij de verenigingen zelf meer sturing kunnen geven aan de uit te voeren werkzaamheden.
3. Taakverdeling van de werkzaamheden is gelijk voor alle verenigingen en op basis van nieuw op te stellen overeenkomsten.

5. Sportsubsidies

Sportsubsidies zijn een middel om de gemeentelijke doelstellingen voor sporten en bewegen te (helpen) bereiken.

5.1 Visie op sportsubsidies

Sportsubsidies maken onderdeel uit van de mix aan middelen die de gemeente heeft om uitvoering te (laten) geven aan haar sportbeleid. Het gemeentelijk subsidiebeleid, is nu voor een deel gekoppeld aan jeugdleden van een sportvereniging en een compensatie van de accommodatiekosten. Zoals in het hoofdstuk sportaccommodaties al staat vermeld werden zowel directe als indirecte subsidies op de huur van accommodaties verstrekt.

In de nieuwe visie gaan we ervan uit dat de subsidie beschikbaar wordt gesteld op basis van outcome en output. In dat kader komen in de toekomst alleen partijen die een bijdrage leveren aan de gemeentelijke visie op sporten en bewegen (de outcome), zoals in deze nota is verwoord, in aanmerking voor subsidie en wordt die subsidie mede bepaald door de output (specifieke activiteiten) die worden geleverd, waarover jaarlijks (of vierjaarlijks) verantwoording moet worden afgelegd door de subsidiënten. Zie hiervoor de nieuwe concept beleidsregel.

De gemeente maakt dus een omslag van inputsubsidie naar outputsubsidie.

Subsidie kan beschikbaar worden gesteld ten behoeve van kwetsbare groepen en ter bevordering van de gezondheid. De wijze waarop dit gaat gebeuren wordt verwerkt in een nieuwe beleidsregel sport. Om verenigingen de kans te geven aan deze omslag te wennen en de activiteiten af te stemmen op het beleid van de gemeente wordt voorgesteld om een op- of afbouwregeling van 4 jaar voor te stellen.

5.2 Subsidie op huur van accommodaties

Zoals in het vorige hoofdstuk is aangegeven wordt voor gemeentelijke sportaccommodaties toegewerkt naar een kostendekkende huurprijs. Gebruikers van sportaccommodaties kunnen vervolgens in aanmerking komen voor een subsidie ter compensatie van die huur.

Aan het verkrijgen van die subsidie zitten uiteraard ook voorwaarden. Deze komen overeen met de uitgangspunten voor subsidie die staan opgenomen in de notitie “heroverweging subsidieprogramma” zoals door uw raad vastgesteld op 7 juli 2011. De eerste voorwaarde is dat de gesubsidieerde een bijdrage moet leveren aan een gemeentelijke doelstelling. In het geval van de huur van sportaccommodaties is dat de doelstelling van de voorliggende nota. Daarnaast komen alleen verenigingen met jeugdleden in aanmerking voor deze subsidievorm.

Ten derde ontvangen de verenigingen een subsidie voor die accommodatie waarvoor ze conform de NOC*NSF norm in aanmerking komen.

Dit komt neer op de volgende beleidsuitgangspunten:

1. Voorwaarde voor subsidie op huur van accommodatie is dat een bijdrage geleverd moet worden aan de doelstelling van het gemeentelijk sport- en beweegbeleid.

2. Voor het verkrijgen van accommodatiesubsidie dient de vereniging een afdeling te hebben voor jeugd.
3. Verlening van accommodatiesubsidie subsidie is afhankelijk van de vastgestelde NOC*NSF norm

5.3 Sportsubsidies voor maatschappelijke doelstellingen

Met de hiervoor beschreven subsidie ter compensatie van kostendeekkende huurprijzen van sportaccommodatie worden alle sportverenigingen in Veghel in staat geacht om aan de centrale doelstelling te voldoen, namelijk sport en bewegen aan te bieden aan inwoners van de gemeente Veghel.

Naast de subsidie op huur kent de gemeente ook een basissubsidie en een subsidie voor jeugdleden voor die verenigingen die beschikken over een minimum aantal jeugdleden.

Deze zijn in het verleden ingevoerd als subsidie voor jeugdleden, waarbij per jeugdlid een bepaald bedrag werd toegekend. Er is geen specifieke doelstelling gekoppeld aan deze sportsubsidie.

Verenigingen kunnen uiteraard nog steeds aanspraak maken op die sportsubsidies. Echter wordt daarbij het uitgangspunt dat zij een bijdrage dienen te leveren aan de subdoelen die de gemeente ziet voor sportverenigingen en genoemd staan in hoofdstuk 2. "sportstimulering en verenigingsondersteuning".

Hieruit volgen de volgende beleidsuitgangspunten:

1. Om voor een subsidie in aanmerking te komen dient een vereniging aan te tonen een bijdrage te leveren aan de subdoelen die de gemeente stelt voor sportverenigingen.
2. De gezamenlijke sportsubsidies (accommodatie en maatschappelijke doelstellingen) mogen niet hoger uitvallen dan het totaal van de huidige sportsubsidies.

Wat willen we bereiken met subsidies?

Sportdeelname voor alle inwoners mogelijk maken om daarmee een bijdrage te leveren aan gezonde en fitte inwoners die participeren in de maatschappij en in staat worden gesteld om eigen netwerken te ontwikkelen.

Hoe willen we dat bereiken?

Nieuwe regels voor subsidie invoeren waarbij aan de gestelde voorwaarden moet worden voldaan. Deze nadere beleidsregels zullen op basis van de bovenstaande uitgangspunten door het college worden vastgesteld.

Wat hebben we ervoor nodig?

Subsidiemiddelen	690.868,- (budget 2012)	Bestaand budget sportsubsidie
------------------	-------------------------	-------------------------------

Het subsidiebudget is als volgt opgebouwd in de subsidiestaat en begroting 2012:

€ 97.830,-	Ledensubsidie voor jeugdleden 4 t/m 18 jaar
€ 508.038,-	Subsidies voor buitensportaccommodaties (huur)
€ 85.000,-	Subsidies voor binnensportaccommodaties (huur)

6. Sport als facetbeleid

De gemeente heeft diverse instrumenten om sporten te ondersteunen, te stimuleren en voorwaarden te creëren voor sporten en bewegen.

Dit stimuleren om (vaker) te bewegen is in de hoofdstukken hiervoor al uitgebreid aan de orde gekomen. De gemeente heeft een sportstimuleringsprogramma, ondersteunt sportverenigingen, biedt sportaccommodaties aan en verstrekt subsidie. Dit instrumentarium is waar de gemeente in sporten en bewegen op focust, maar er zijn ook andere beleidsterreinen die raken aan sporten en bewegen. Hierin ligt de focus niet op sport, maar is sport wel een aspect van het beleid.

Hieronder worden de beleidsterreinen kort aangestipt.

6.1 Sport en openbare ruimte

Uit onderzoek van de DSP-groep en het RIVM blijkt dat de manier waarop de openbare ruimte is ingericht invloed heeft op de neiging van inwoners om te kiezen voor fietsen of lopen boven het nemen van de auto of openbaar vervoer. Het gaat dan bijvoorbeeld om duidelijke fiets- en wandelroutes, gebruik van verkeersdrempels, goede bewegwijzering, voldoende openbare speelplaatsen, nabijheid van school, werk en winkels etc. De conclusie van alle onderzoeken is dat een slimme inrichting van dorpen en wijken fietsen en lopen kan bevorderen. Vanuit het oogpunt van een gezonde leefstijl onderschrijft de gemeente Veghel dat. Daarom gelden in de gemeente Veghel de volgende uitgangspunten voor inrichting van de openbare ruimte:

1. Sporten en bewegen vindt veel plaats in de openbare ruimte. Bij de (her)inrichting van de openbare ruimte in een bepaald gebied wordt daarom altijd vooraf (bij planvorming) gekeken hoe daarmee sporten en bewegen zoveel mogelijk kan worden bevorderd, zonder daarbij andere functies in de openbare ruimte onmogelijk te maken.
2. De gemeente draagt zorg voor kwalitatief en kwantitatief voldoende speelruimte in de wijken en buurten. Het gaat dan zowel om speeltuinen met speeltoestellen als om (trap)velden etc. Het speelruimteplan dient hiervoor als leidraad.
3. Ongeorganiseerde sporten en functioneel bewegen heeft in veel gevallen te maken met het “voortbewegen” op eigen kracht, het zogenaamde langzaam verkeer. Bij sporten gaat het dan vaak om hardlopen, wielrennen of skaten. Functioneel bewegen is vaak lopen of fietsen. In het fietsbeleidsplan is rekening gehouden met deze functie en dient als leidraad voor de uitvoering.

6.2 Topsport en profsporten

Topsport

De gemeente Veghel heeft niet de ambitie om topsport (of het mogelijk maken van topsport) te ondersteunen. Daar waar het gaat om ondersteuning bij het begeleiden van topsporters / of bij talentontwikkeling zijn in Nederland per regio Olympische Netwerken waar de topsporters een beroep op kunnen doen.

Huldigingen

Het komt regelmatig voor dat sporters/verenigingen uit de gemeente Veghel Nederlands-, Europees, Wereld of Olympisch kampioen worden. Daarnaast spelen deze topsporters vaak een voorbeeldrol voor andere sporters. Om het behalen van de prestatie en de voorbeeldfunctie die hiervan uitgaat, wil de gemeente Veghel deze kampioenen zeker blijven huldigen tijdens de jaarlijkse Sport Awards. Tijdens deze huldigingen zal ook aandacht worden besteed aan de doelstellingen van de gemeente. De diverse Awards die worden uitgereikt hebben een raakvlak met de gemeentelijke doelstellingen zoals:

Sportsimuleringsprijs (voor en persoon of activiteit die de kenmerken heeft van ledenwerving)

Jeugd talent (voor een bijzonder jeugdlid)

Sportman, -vrouw en ploeg van het jaar.

JOGG award. Voor een organisatie die zich bijzonder heeft ingezet voor dit project

Profsport

De gemeente Veghel kent geen professionele sportorganisaties maar wel een aantal sportverenigingen die op het hoogste amateurniveau actief zijn.

Sinds kort bestaat er de mogelijkheid voor amateurvoetbalverenigingen te promoveren naar het betaalde voetbal. Op het moment dat een (team van een) sportvereniging de stap maakt van amateursport naar professionele sport verandert de status van een (deel van een) vereniging van “vereniging” naar “bedrijf”. Die status brengt onder andere met zich mee dat eerder beschreven mogelijkheden voor (huur)subsidie voor die vereniging niet meer geldt. Ook zal een overstap naar betaalde sportbeoefening vraagstukken opleveren op het gebied van trainingscapaciteit, veiligheid en ruimtelijke ordening.

Beleidsuitgangspunten zijn daarom:

1. Topsportondersteuning voor zowel voor zowel A-, B/ als HP- status is een aangelegenheid van de sporter en het NOC*NSF
2. Jaarlijks huldigen van alle sportkampioenen onder de bestaande richtlijnen.
3. De gemeente wenst niet de kosten voor eventuele topsportbeoefening voor haar rekening te nemen.

6.3 Sport en alcohol matiging/JOGG

De gemeente staat voor een beleid waar alcoholmatiging en bestrijding van overgewicht/obesitas doelen zijn, alcohol 16- en preventie overgewicht (JOGG) zijn hiervan voorbeeld projecten. De sportkantines zijn plaatsen waarop dit beleid mede ten uitvoer dient te worden gebracht. Vereniging kunnen voor het ontwikkelen van beleidsplannen op de betreffende aspecten ondersteuning krijgen van andere maatschappelijke partners zoals de GGD.

Sportkantines zijn voor verenigingen een belangrijke bron van inkomsten voor de vereniging. Deze inkomsten mogen echter niet ten koste gaan van de gezondheid van de jeugd.

Via de JOGG aanpak worden verenigingen gestimuleerd om de eigen verantwoordelijkheid te nemen en een evidente bijdrage te leveren aan de gezamenlijke doelstellingen van alle partners. Er is dus niet gekozen voor een stimulerende subsidiebijdrage maar een beroep te doen op de morele verplichting van de verenigingen. Door de JOGG aanpak hebben al meerdere verenigingen acties ondernomen op het gebied van gezond beleid in de sportkantines. Een volgende stap is om dit beleid in alle sportkantines uit te rollen. De mogelijkheid bestaat inmiddels om in de APV dwingende maatregelen op te leggen.

Bijlagen

Samenvatting Sportvisie Veghel 2013-2017

Visie op sport en bewegen

De gemeente Veghel wil haar inwoners blijven stimuleren om een leven lang te (blijven) sporten / bewegen door een samenhangend sportaanbod te ontwikkelen, gericht op de verschillende leeftijdsfasen en fysieke mogelijkheden.

Uit oogpunt van gezondheid, vorming en ontplooiing wil de gemeente Veghel het mogelijk maken én bevorderen dat alle inwoners aan enige vorm van sport en/of bewegen kunnen doen. Zowel op preventief als licht curatief niveau. Voorbeelden zijn: voorkomen van overgewicht, eenzaamheid, functionele beperkingen, motorische ontwikkelingen en sociale vaardigheden.

Sportstimulering en verenigingsondersteuning

Sport en bewegen zijn in de visie van de gemeente Veghel essentiële onderdelen voor een fysiek en sociaal gezonde omgeving. Sport en bewegen levert een bijdrage aan verschillende maatschappelijke vraagstukken. De kanteling van de WMO, het gezondheidsbeleid (zowel preventief als curatief), het jeugdbeleid, maar ook het blijven participeren in de maatschappij van de kwetsbare groepen als ouderen met mensen met een functiebeperking.

Gezien de grote maatschappelijke meerwaarde van sport en bewegen vindt de gemeente het belangrijk om de sportdeelname/sportparticipatie actief te stimuleren. Wat we hiervoor gaan doen is gebaseerd op de onderstaande beleidsuitgangspunten:

1. Sportaanbod en – deelname vergroten van groepen met een achterstand (ouderen, mensen met een functiebeperking, minima)
2. Sportaanbod en – deelname vergroten van groepen waar de uitval groot is (leeftijdsgroep 13-16 en 55 +)
3. In stand houden van kennismakingsprogramma voor de jeugd
4. Vergroten van schools- en na schools aanbod, sport in de wijk
5. Vergroten van de samenwerking met sport, onderwijs, jongerenwerk, kinderopvang, mensen met een functiebeperking en ouderenwerk.

Dit kunnen we realiseren door verenigingen ondersteuning te bieden op het gebied van:

1. Organisatie/management van de vereniging
2. Werven, behouden en goed inzetten van vrijwilligers, passend bij de moderne manier van leven
3. Omgaan met / inspelen op (veranderende) wet- en regelgeving

4. Uitbreiding van het sportaanbod naar de doelgroepen zoals bij de visie op sporten en bewegen genoemd

Als sturingsinstrument heeft de gemeente de mogelijkheid om sportaccommodaties en subsidies in te zetten.

Sportaccommodaties

De gemeente Veghel wil gemeentelijke accommodaties zo efficiënt en verantwoord mogelijk inzetten ten behoeve van participatie.

Dit leidt tot de volgende beleidsuitgangspunten:

1. De gemeente is verantwoordelijk voor beheer en onderhoud van de sportaccommodaties voor zover het gymzalen in eigendom van de gemeente en tevens beschikbaar voor onderwijsdoeleinden betreft. Daarnaast ook de sportvelden, trainingsverlichting bij de buitensport.
2. De gemeente stimuleert het overnemen van het beheer en onderhoud van buitensportaccommodaties door verenigingen en stichtingen.

Conform de visie van de gemeente zijn sportverenigingen, andere organisaties of individuen die een nieuwe sportaccommodatie willen (of uitbreiding van de bestaande) in eerste instantie zelf verantwoordelijk voor het realiseren van de accommodatie. Als een accommodatie commercieel te exploiteren is, speelt de gemeente daar geen faciliterende rol in. In veel gevallen zijn verenigingen echter niet of niet voldoende in staat gebleken commerciële accommodaties te realiseren. De NOC*NSF norm dient als de objectieve norm voor de realisatie van accommodaties.

Op basis van de kadernota Vastgoed zal er een kostendekkende huurprijs voor sportaccommodaties worden berekend. Gebruikers van sportaccommodaties kunnen vervolgens in aanmerking komen voor een subsidie ter compensatie van die huur conform de nieuwe beleidsregel sport.

Sportsubsidies

In de nieuwe visie gaan we ervan uit dat de subsidie beschikbaar wordt gesteld op basis van outcome en output. In dat kader komen in de toekomst alleen niet commerciële partijen die een bijdrage leveren aan de gemeentelijke visie op sporten en bewegen (de outcome), zoals in deze nota is verwoord, in aanmerking voor subsidie en wordt die subsidie mede bepaald door de output (specifieke activiteiten) die worden geleverd, waarover verantwoording moet worden afgelegd door de subsidiënten.

- Voorwaarde voor subsidie op huur van accommodaties is dat een bijdrage geleverd moet worden aan de doelstelling van het gemeentelijk sport- en beweegbeleid.
- Verlening van subsidie is afhankelijk van de vastgestelde NOC*NSF norm
- Om in aanmerking te komen voor sportsubsidie dient een vereniging aan te tonen een bijdrage te leveren aan de (sub)doelen die de gemeente stelt.
- De gezamenlijke sportsubsidies (accommodatie en maatschappelijke doelstellingen) mogen niet hoger uitvallen dan het totaal van de huidige sportsubsidies.

Sport als facetbeleid

Er zijn andere beleidsterreinen die raken aan sporten en bewegen. Hierin ligt de focus niet op sport, maar is sport wel een aspect van het beleid.

- Sport en openbare ruimte
- Sport en Recreatie & Toerisme
- Topsport en profsporten
  - Topsportondersteuning voor zowel A-, B/ als HP- status is een aangelegenheid van de sporter en het NOC*NSF
  - Jaarlijks huldigen van alle sportkampioenen onder de bestaande richtlijnen.
  - De gemeente heeft betaald geen financiële bijdrage ten behoeve van topsport beoefening.
- Sport en alcohol matiging/JOGG

De desbetreffende beleidsnota's (fietsplan, speelruimteplan, nota recreatie en toerisme, gezondheidsbeleid) worden als richtlijn gezien voor de bijdrage die sport kan leveren aan de betreffende doelstellingen.